

Використання Інтернет-ресурсів у дистанційній освіті

Нові інформаційні технології посідають вагоме місце у професійній діяльності сучасного освітянина. Інноваційні технології швидко увійшли в усі галузі нашого життя. Технології Інтернету швидко поширюються світом: менше, ніж за 10 років ми зіткнулися із фактом поширення Інтернету по всьому світу, включаючи країни, що розвиваються. Мережа Інтернет стала не тільки найбільшим інформаційним ресурсом у всьому світі, але і засобом комунікації. Люди з різних куточків світу отримали можливість спілкуватися і обмінюватися інформацією за досить короткий проміжок часу. Одним з найкращих прикладів цього виступає E-mail, який миттєво передає інформацію. Глобальні інформаційні мережі також дають можливість отримати освіту в найкращих університетах світу. Діти із вродженими вадами та інваліди можуть навчатися в школах, коледжах і університетах у формі дистанційної освіти.

Система освіти в школах і університетах докорінно змінилася за останні роки. Навчально-виховний процес оптимізувався за допомогою навчальної літератури, енциклопедій, словників, довідників, баз даних, які знаходяться у вільному доступі в глобальній мережі, а також збагатився участю у дистанційних курсах, спільних проектах, форумах, наукових чатах, тощо.

Інформаційне суспільство характеризується визнанням інформації як цінності. Відомий американський економіст Лестер Туроу у своїй книжці «Майбутнє капіталізму. Як сьогоденні економічні сили формують завтрашній світ» [6] зазначив, що найбільшою цінністю наступних років будуть знання і кваліфікації, адже знання проявляються через кваліфікацію.

Основною метою сучасної системи освіти є інтелектуальний і моральний розвиток студентської молоді, формування у них критичного і креативного мислення, здатність працювати з інформацією, де відтворення знань втратило пріоритетність і необхідність. На сьогоднішньому етапі безперервне навчання виступає одним із основних атрибутів будь-якої професії. Ефективність використання Інтернету залежить від наступних факторів:

1. Здатності користувача працювати з інформацією, що передбачає вміння аналізувати дані, вибирати достовірну інформацію, відповідно до досліджуваної проблеми, вміння знаходити аргументи на підтвердження власної гіпотези. Навіть у самих вчителів виникають певні труднощі в об'єктивній оцінці електронних ресурсів. Для якісного і ефективного відбору інформації з глобальної мережі Інтернет необхідною складовою є професіоналізм викладацького складу. Перед викладачами постає питання попередньої підготовки вихованців до відповідного типу роботи, приділяючи основну увагу формуванню їх критичного мислення і вмінню узагальнювати, працювати з вербальними текстами, мультимедійним середовищем. Відмінності у читанні електронних (Інтернет ресурсу) від друкованих текстів включають у себе: попередній перегляд тексту, розуміння основної ідеї і прийняття рішення стосовно його завантаження. Перед визначенням цінності електронного ресурсу учням необхідно визначити джерело даної інформації (вчитель, дослідник, урядові документи, організація, комерційна компанія тощо), перевірити її на достовірність (знайти інформацію про автора і веб-сайт), оцінити зміст веб-сайту (товар, який намагаються продати; поширити політичні погляди; відстояти точку зору) та надійність отриманих результатів (висновки ґрунтуються на доказах). Наступною складовою такої перевірки виступає час створення інформаційних ресурсів, статистичні дані, їх оновлення тощо.

2. Наступний фактор, який впливає на ефективність використання Інтернету в системі освіти, пов'язаний із культурою спілкування в мережі Інтернет. Користувачі в більшості випадків не готові до використання заголовків, лаконічного письма, вживання літературної мови і уникання скорочень тощо. Відсутність знань про культурні відмінності, національні традиції, особливості різних віросповідань сприяють непорозумінню і конфлікту в соціумі. Нові технології виступають лише засобом комунікації між людьми різних національностей, де значну роль відіграє людський фактор. Перед вчителем постає завдання спробувати розв'язати дану ситуацію, де ключову роль відіграють не знання, а толерантність та терпимість у спілкуванні.

3. Останній фактор тісно пов'язаний із особистісними знаннями і вміннями вчителя, який в більшості випадків не готовий до інтегрування інформаційних ресурсів Інтернету у навчально-виховний процес, а також недостатньо володіють навичками роботи з технологіями дистанційної освіти. В багатьох країнах університети не готують майбутніх випускників до використання ресурсів Інтернету. В деяких країнах ситуація покращується завдяки втіленню курсам підвищення кваліфікації (неперервна освіти). Незважаючи на такі спроби виправлення і покращення ситуації, більшість освітян вважають, що такий вид діяльності більше залежить від них самих (використання Інтернет технологій, знаходження матеріалу для проекту, доповідей, статей, використання e-mail). Освітній процес вирізняється своєю цілеспрямованістю, де вихованець виступає важливою складовою такої взаємодії. До завдань вчителя відносимо забезпечення учня всіма необхідними інструкціями і додатковим матеріалом для проходження самостійного курсу чи вивчення матеріалу, який розміщений в Інтернеті. Отже, найкращий спосіб вирішення цієї проблеми лежить в площині підготовки вчителів в університетах чи на підготовчих курсах.

Дистанційна освіта як сукупність сучасних технологій почали отримувати все більшого поширення у світі і є наслідком удосконалення Інтернет технологій. Такий напрямок модернізації освіти більше притаманний вищій школі, ніж системі загальноосвітніх шкіл. На даному етапі педагоги в різних країнах світу визнають, що дистанційна освіта – це нова форма безперервної освіти. Це передбачає ту саму мету, стандарти і зміст, як і в традиційному навчанні, якщо ми не маємо на увазі професійне навчання. Основні підходи дистанційного навчання співпадають із денним і традиційним навчанням, але реалізуються за допомогою новітніх технологій, які вносять ряд особливостей. До методів дистанційного навчання відносимо лекцію, кооперативне навчання в маленьких групах, метод проектів, дискусію, мозковий штурм тощо. Багато педагогів вважають, що дистанційна освіта – це модифікація існуючих курсів чи форма самоосвіти. На даний момент існує велика кількість таких курсів в Інтернеті. До переваг дистанційної освіти відносимо залучення висококваліфікованих фахівців і

спеціалістів, обмін думками із одногрупниками (однокласниками), доступ до бібліотек, музеїв, баз даних, які б залишалися поза межами традиційного навчання. Ефективність дистанційної освіти залежить від ряду факторів:

1. Законність і легальність дистанційної освіти. Багато педагогів зауважують, що роботодавці скептично ставляться до сертифікатів дистанційної форми освіти. Вони очевидно пов'язують дистанційну освіту із тими курсами, які не користуються довірою в суспільстві. Насправді ефективність дистанційної освіти може бути навіть вищою, ніж в процесі денної форми навчання. Професійність викладацького складу і належна організація цього процесу визначає результат такої взаємодії. За допомогою використання телеконференцій спеціалісти різних країн світу обмінюються досвідом на веб-сайтах, які спеціально організовуються для цієї мети. Винаходи і поради висококваліфікованих спеціалістів з наукових центрів, шкіл і університетів презентовані на спеціальних порталах .

Не менш важливим є проблема якості розробки електронних підручників, додаткових методичних матеріалів тощо. Розробка електронно-навчального матеріалу вимагає командного підходу: на відміну від друкованих матеріалів, електронні ресурси вимагають інших спеціалістів для їх розробки: фахівців з предмету, методистів, програмістів, дизайнерів тощо.

Всі проблеми у дистанційній освіті можна поділити на дві великі групи: психологічна взаємодія учасників і мовний бар'єр. У порівнянні з денною формою навчання, заочна форма має свої психологічні особливості: учасники не зустрічаються один з одним, якщо вони не використовують відеоконференцію, але з іншого боку, це стимулює свободу самовираження.

Джон Девіс (John Davies) [1] вибудовував свою власну типологію використання Інтернету на базі видів діяльностей у всіх аспектах навчального процесу:

1. Веб-курси в Інтернеті (повністю розміщений, базові компоненти розміщені, підтримка і інформація про курс в Інтернеті).

2. Адміністрування навчальної діяльності (реєстрація на курси, плата за навчання, адміністративні завдання).
3. Формування комунікаційних навичок (включаючи учнів за кордону).
4. Електронне друкування (створення веб-сторінок, випуск журналів в режимі онлайн).
5. Добування інформації (відвідування баз даних, електронні енциклопедії).
6. Отримання відповіді від фахівців (відсилення питань за допомогою e-mail).
7. Електронна і віртуальна участь (віртуальні конференції і форуми).
8. Симуляційна відеогра (MUD, MOO).
9. Залучення до дослідницьких проектів (збір та аналіз інформації).
10. Професійна мережа (обмін досвідом і інформацією).

Інноваційні технології дають унікальну можливість вирішення багатьох проблем у процесі навчання, покращити ефективність самої системи освіти, роблячи її більш демократичною і доступною для більшості людей. Для втілення такого підходу необхідна спеціальна підготовка учнів і вчителів до Інтернет технологій, а також здатності опрацьовувати інформацію, що в свою чергу передбачає формування критичного мислення, використання принципів конструктивізму в своєму навчальному процесі.

Список використаних джерел:

1. Davies, J.E. The Internet in Education. Retrieved March 3, 2014 from the World Wide Web: <http://www.ualberta.ca/~jedavies/inteduc>.
2. Harris J. Organizing and Facilitating Telecollaborative Projects // The computing teacher journal, 1995. – Vol.22. – №5. – Pp.66-69.
3. Internet in Education. Support Materials for Educators. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Retrieved March 3, 2014 from the World Wide Web: <http://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214612.pdf>
4. Internet Search Tools – Description and links (No date). Retrieved April 27, 2013 from the World Wide Web: <http://www.library.dal.ca/general/searchtools/searchtools.html>.

5. Глазунова О.Г. Моделі ефективного інформаційного-комунікаційних та дистанційних технологій у вищому навчальному закладі. // Інформатика. – 2006. – №11.– С.12-20.
6. Туроу Лестер. Будущее капитализма. Как экономика сегодняшнего дня формирует мир завтрашний. — Режим доступа: <http://www.samomudr.ru/d/Turou%20Lester%20Budushee%20kapitalizma.pdf>